

UNIwersytet
KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ
W KRAKOWIE
Szkola Doktorska
30-084 Kraków, ul. Podchorążych 2
pieczętka jednostki organizacyjnej

**OPIS PRZEDMIOTU
ORAZ SPOSOBÓW WERYFIKACJI OSIĄGNIĘCIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ
NA POZIOMIE 8 PRK**

OPIS PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu	Teorie literatury a/jako wizje świata WS2 - Lit
Język wykładowy (polski i/lub angielski)	polski
Tytuł /stopień naukowy (zawodowy) oraz imię i nazwisko prowadzącego (prowadzących)	Stanisław Jasionowicz, dr hab., prof. UKEN
Liczba godzin dydaktycznych	12
Liczba punktów ECTS	2
Warunki zaliczenia	Aktywna obecność na zajęciach, końcowa praca pisemna, rozmowa zaliczeniowa odnosząca się do problematyki pracy
Sposób realizacji treści w przypadku studentów niepolskojęzycznych (jeśli językiem wykładowym jest wyłącznie język polski)	Zapewnienie studentom anglojęzycznych lub francuskojęzycznych materiałów źródłowych
Sposób weryfikacji efektów uczenia się w przypadku studentów niepolsko- języcznych (jeśli językiem wykładowym jest wyłącznie język polski)	Praca pisemna w języku angielskim lub francuskim w oparciu o przekazane wcześniej materiały
Treści realizowane podczas zajęć	
1. Od czytelnika do literaturoznawcy: „przyjemność czytania” a „badanie literatury” – uwagi wstępne 2. Forma, natura, symbol, mit; twórczość, ekspresja, prawda - z dziejów pojęć; języki teorii: narzędzia opisu, interpretacji czy „prze-pisywania” tekstów? 3. Dwie hermeneutyki, dwie wizje świata znaczeń? „Mistrzowie podejrzeń”, „mistrzowie ostrożnego zaufania”, „mistrzowie perswazji”. Status mitu, status wyobraźni w dobie AI 4. Pytanie o człowieka, pytanie o „zasadę”: między antropologią strukturalną a antropologicznymi strukturami wyobraźni (przykład „Kotów” Charles’a Baudelaire’a) 5. Poza ideę struktury: twórca i badacz jako „wspólnicy transgresji”? „Drzewo genealogiczne” teorii krytycznej; kultura zachodnia i jej krytycy 6. Literatura dziś, literaturoznawstwo dziś: stan obecny i perspektywy. Literaturoznawca – naukowiec, pisarz czy aktywista?	

Literatura

- Barthes, R., *Przyjemność tekstu*, Wydawnictwo KR, Warszawa 1997.
- Barthes, R., *Mitologie*, przeł. Adam Dziadek, Wydawnictwo KR, Warszawa 2000.
- Culler, J., *Teoria literatury*, przeł. Maria Bassaj, Prószyński i S-ka, Warszawa 1998.
- Durand, G., *Wyobrażenia symboliczne*, przeł. Cezary Rowiński, PWN, Warszawa 1986.
- Falicka, K. (red.), *Potęga świata wyobrażeń, czyli archetypologia według Gilberta Duranda*, wyd. UMCS, Lublin 2002.
- Fokkema, D. W., *Historia literatury. Modernizm i postmodernizm*, Instytut Kultury, Warszawa 1994.
- Hillman, J., *Archetypal Psychology. A Brief Account*, Spring Publications, 1997.
- Jakobson, R., Lévi-Strauss, Cl., "'Koty' Baudelaire'a", [w:] *Sztuka interpretacji*, wyb. i oprac. H. Markiewicz, Wrocław 1971.
- Jasionowicz, S., *Roland Barthes i Gilbert Durand: wizje pluralizmu kultury*, Wydawnictwo Naukowe UP, Kraków 1999.
- Jasionowicz, S., „Intertekstualność w świetle badań nad wyobraźnią twórczą”, w: B. Sosieć (red.), *Intertekstualność i wyobraźniowość*, Universitas, Kraków 2003;
- Jasionowicz, S., „Mitoanaliza jako sztuka szerokiego widzenia. Przyczynki do studiów nad wyobraźnią ponowoczesną”, w: „Prace Polonistyczne”, 74 (2019).
- Lakoff, G., Johnson, M., *Metafory w naszym życiu*, przeł. T. P. Krzeszowski, PIW, Warszawa 1998.
- Lakoff, G., Turner, M., *More than Cool Reason. A Field Guide to Poetic Metaphor*, The University of Chicago Press, London 1989.
- Lorenz, I., *Świadomość i obraz. Studia z filozofii przedstawienia*, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2001.
- Marcuse, H., *Człowiek jednowymiarowy*, PWN, Warszawa 1991.
- Miller, D. L., *The New Polytheism*, Harper and Row, 1974.
- Mitosek, Z., *Mimesis*, PWN, Warszawa 1997.
- Siewierska-Chmaj, A., *Mity w polityce. Funkcje i mechanizmy aktualizacji*, Oficyna Wydawnicza ASPRA, Warszawa 2016.
- Tatarkiewicz, Wł., *Dzieje sześciu pojęć. Sztuka, piękno, forma, twórczość, odtwórczość, przeżycie estetyczne*, PWN, Warszawa 1988.
- Rusinek, M., *Retoryka obrazu. Przyczynek do percepcyjnej teorii figur, słowo/obraz/terytoria*, Gdańsk 2012.
- Sim, S., Loon, B. van, *Introducing Critical Theory, A Graphic Guide*, Icon Books 2012.
- Tatarkiewicz, W., *Dzieje sześciu pojęć. Sztuka, piękno, forma, twórczość, odtwórczość, przeżycie estetyczne*, PWN, Warszawa 1988.
- Taylor, Ch., *A Secular Age*, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, and London, England, 2007.

EFEKTY I WERYFIKACJA

Symbol	Opis efektu uczenia się w Szkole Doktorskiej*	Formy weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w ramach przedmiotu
W1	zna i rozumie – w stopniu umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów – światowy dorobek w danej dziedzinie, obejmujący podstawy teoretyczne i zagadnienia ogólne oraz wybrane zagadnienia szczegółowe właściwe dla dyscypliny realizowanej w ramach szkoły	Bieżące sprawdzanie wiedzy i umiejętności uzyskanych podczas zajęć, praca zaliczeniowa, rozmowa indywidualna
W2	zna i rozumie główne tendencje	

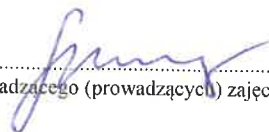
	rozwojowe właściwe dla dyscypliny realizowanej w ramach szkoły	Jak wyżej
W3	zna i rozumie metodologię badań w danej dziedzinie	Ustne i pisemne ćwiczenia warsztatowe
W5	zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	Pisemna praca zaliczeniowa, rozmowa indywidualna
U2	potrafi wykorzystywać w pracy badawczej / twórczej wiedzę metodologiczną, a w szczególności definiować cel i przedmiot badań, formułować hipotezę badawczą lub artystyczną, rozwijać metody, techniki i narzędzia badawcze lub artystyczne oraz twórczo je stosować, wnioskować na podstawie wyników badań /działań artystycznych	Ćwiczenia warsztatowe, mające na celu zwiększenie „świadomości metodologicznej” studentów
U5	potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne w stopniu umożliwiającym aktywne uczestnictwo w międzynarodowym środowisku naukowym lub artystycznym	Weryfikacja (określenie aktualnego poziomu) umiejętności i kompetencji studenta jako przyszłego badacza literatury – indywidualna rozmowa zaliczeniowa
U7	potrafi inicjować debatę i uczestniczyć w dyskursie naukowym i artystycznym	Ocena aktywności studenta i jego zaangażowania w rozwiązanie postawionego sobie problemu naukowego w odniesieniu do stanu badań w obranej dziedzinie
K1	jest gotów do krytycznej oceny dorobku właściwej dyscypliny realizowanej w ramach szkoły oraz własnego wkładu w jej rozwój	Ocena stanu wiedzy studenta na temat głównych tendencji w badaniach literaturoznawczych oraz umiejętności określania przedzałożeń, na których tendencje te są oparte
K2	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy / sztuki w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych	Określenie stopnia umiejętności zdobywania, porządkowania i interpretacji wiedzy, dostępnej studentowi

* niepotrzebne efekty wykasować

20 II 2026

data

.....
podpis prowadzącego (prowadzących) zajęcia w ramach przedmiotu

.....
data

.....
podpis Dyrektora Szkoły Doktorskiej

Z-CA DYREKTORA
Szkoły Doktorskiej

dr hab. Paulina Rojek-Adamczak, prof. UKEN

